

Brno 19. století

A. Urbanistické změny a správní změny:

- 30.léta – zřízeno vlakové nádraží na místě zrušeného pevnostního pásu
1850 – k Brnu administrativně připojeno 32 obcí (převážně stavebně navazujících)
1858-63 – zbořeno bastionové opevnění (městské hradby) – dnešní Brněnská okružní třída – Koliště – Roosweltova – Joštova – Husova – nádraží.
1860 Ludwig Förster (autor Ringu ve Vídni (1857-58)) vytváří regulační plán Brna
1.část – empírové sady a Mahenovo divadlo
2.část – sever – napojení na augustiniánský klášter a kostel sv. Tomáše
3.část – dnešní Husova ul.
1869 – zbořen kostel sv. Mikuláše na nám. Svobody (Dolní náměstí)
1895 – městská rada schvaluje asanaci v centru (18 let osvobození novostaveb od činžovní daně)
90.léta - z 580 domů ve vnitřním městě 238 zbořeno a znovu postaveno
90.léta – vznik vilových čtvrtí – pod Žlutým kopcem (německá úřednická čtvrť), dále Hlinky a Veslařská
1919 – vytvořeno tzv. Velké Brno (připojeno dalších 26 obcí)

B. Novorenesanční stavby a stavby v duchu historismu:

- 1846 – Restaurační pavilon (Kasino) – Theofil Hansen, Ludwig Förster – Lužánky
1847-48 – Kleinův palác – T. Hansen, L. Förster – pro majitele železáren ze Šumperka poprvé užito litinových arch. článků, dále splachovací záchody aj.
1865 Kostel J.A. Komenského – Heinrich Ferstel (Votivkirche ve Vídni), tzv. Červený kostel – 1. monumentální nekatolický kostel mimo nekatolické evropské země
1859-60 – Německá VŠ technická – dnes lékařská fakulta
1862 – německé gymnázium (dnes JAMU) Eduard van der Nüll
1868-73 – Besední dům – Theofil Hansen
1871-73 – Pražákův palác – T. Hansen
1881-82 – městské divadlo Na hradbách (Mahenovo) – Ferdinand Fellner, Hermann Hellmer (Burgtheater ve Vídni a další divadla) (1. divadlo s kompletním elektrickým osvětlením v Evropě)
1882-83 – Uměleckoprůmyslové muzeum – Jan G. Schön (ředitel i stavitel) – florentská renesance
1899 – Německá obchodní akademie (dnes SŠUŘ)
1901-02 Dům u 4 mamlasů – na místě pův. renes. paláce – German a Hugo Wanderlayové

C. Secesní či převážně secesní stavby:

- 1899-1910 – Tivoli, nájemné domy – František Pawlů (stavitel i majitel)
dekor. secese + histor. prvky
1910 – Jubileumkünstlerhaus – Heinrich Carl Ried (výstavní pavilón)
10.léta Minoritská 8 – Max Matzenauer – secesní dům s nýtovanými překlady
1908 – dokončeny věže kostela sv. Petra a Pavla

